

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy órá	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DÍJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

Az önálló vámterület.

(G.) Igazán sajnálni való, hogy ma, midőn a törvényhozó testület többségének zászlaján végre az Ausztriától való gazdasági különválás és az önálló vámterület eszméi ragyognak, még mindig akadnak egyesek, kik a kérdéshez többé kevésbé értve, vagy nem is értve, felemelik Kassandra szavukat, hogy óva intsenek — szerintük veszélyes lépéstől, mely az országot csakis a legnagyobb bajba és nyomoruságba kergetheti. Előszóval hivatkoznak ilyen alkalmakkal oly közgazdasági tekintélyekre, mint Wekerle és Széll, kiknek csak érteniük kell a dologhoz és nagy föltételekkel idealistának, ábrándozónak nyilvánítják azokat, kik az önálló vámterületben látják jövődöbéli gazdasági boldogulásunk alapját. Nagyon távol áll e sorok írójától akár Wekerle akár Széll zsenijében kételkedni, sőt ellenkezőleg készséggel hajol meg az ő rendkívüli tehetségük és képzettségük előtt, de kételkedett valaki valaha I-ső Napoleon hadvezéri zsenijében és az 1812. orosz téli hadjárat mégis ellene bizonyított. Itt előáll az egyik bölcs és komoly ráncokba szedett arccal kimondja a szentenciát: a magyar ipar még nagyon gyenge ahhoz, hogy a saját lábán járjon; nem képes arra, hogy a vámsorompók felállítását után fedezhesse a belföldi szükségletet. De hiszen éppen azért kell nekünk az a vámsorompó, hogy a magyar ipar végre valahára megtanuljon a maga lábán járni, a mire a tulerős, kifejlődött osztrák ipar versenyének nyomása alatt különben sohasem lesz képes.

A vámvonal alatt pedig nem kell kinai falat képzelni, mely hermetice elzárja az országot a külföldtől, mert a mennyiben és a meddig saját iparunk nem fogja tudni fedezni a saját szükségletünket, addig megfelelő vámtételekkel mindig nyithatunk annyi teret a külföldi versenynek, hogy a hiányunkat fedezze a nélkül, hogy agyonnyomja saját, fejlődésben levő iparunkat. Azt mondják továbbá, hogy iparunk a közös vámsorompók dacára is, habár lassu tempóban, de még is fejlődött. Igen ám, de mely iparágaink fejlődtek? Főleg csak azok, melyek hazánkban való megteremtésekor még Ausztriában sem voltak tulságosan kifejlődve, mint például a vasöntés, avagy újabbban a villamos gépek. De tudott-e fejlőd-

ni az ősrégi osztrák iparral szemben példának okáért a mi üveg- vagy szövőiparunk? Nem, mert az osztrák iparosok minden rendelkezésre álló tisztességes és ha kellett, nem tiszta eszközzel is ez el- len dolgoztak. Miért nem tudott fejlődni az ipar még csak egy pár évtizeddel ezelőtt is az Egyesült Államokban? Mert az európai ipar agyonnyomta. És nézzük ez államok most, aránylag rövid idővel a Dingley-tarifa életbeléptetése óta; a gyárkérmények gombamódra nőttek ki a földből és iparuk ma oly hatalmas, hogy bármely állammal kibírja a versenyt.

Franciaország, Orosz-, Olasz-, Spanyolország, a Svájc, sőt a törpe kis Balkánállamok is a gazdasági elzárkózás hívei, csak Nagy-Britannia maradt mindmostanig a szabad kereskedelem híve és csak Magyarországnak nem szabad gazdaságilag önállóan berendezkedni. Amannak szerencsés földrajzi fekvésénél és rendkívül fejlődött iparjánál fogva nincsen szüksége reá, minékünk meg (nem Ausztriának!) nagyon megérthetna! Ki mer itt nevetni! Hogy meri mondani dr. Papp Dániel („Magyar vámterület”) hogy „A szuronyok hegyein hozták be a közös vámterületet az osztrákok”, midőn a közös vámterület nagyagorjai bebizonyítják, hogy ma Európában a gazdaságpolitikai helyzet olyan, hogy mi önálló vámterületre nem gondolhatunk és csak ha a többi európai állam letesz az elzárkózás politikájáról, akkor érkezik meg ránk nézve az önálló vámterület létesítésének időpontja.

Mert, mondják ők, a vámsorompó felállítását esetén vagy kereskedelmi szerződést kötünk Ausztriával és Ausztria csak olyan szerződésbe egyezik, mely neki legalább is azokat az előnyöket biztosítja, melyeket eddig is élvezett és akkor ott vagyunk, a hol a mádi izraelita; vagy nem szerződünk és akkor kész a vámháboru, melybe egyrészt a korona nem egyezik és amely másrészt mezőgazdaságunkat egy pár év alatt tönkre teszi; — mert Ausztria nem fogadván be gazdasági termékeinket, azokon nem fogunk tudni tudadni. Hát vegyük csak kissé szemügyre ezt az állítást. Ausztria mezőgazdasági termelése évenként átlagban 2 milliárd, míg Magyarországé 3 milliárdot tesz ki. Hazánk ebből a termelésből 276 millió értékűt kivisz a vámkülföldre, míg Ausztriá-

ban 786 milliót helyez el, saját fagyasztásunk tehát kerek számban közel 2 milliárd értékű agrártermék. Ausztria ellenben a saját termelésén kívül hazánkból, mint fönt említém, 786 millió, a vámkülföldről pedig 702 millió értékű terményt hoz be, mi összesen közel 3 és fél milliárd. Ha figyelembe vesszük, hogy a két ország népességi aránya körülbelül ugy viszonylik egymáshoz, mint a 3 a 4-hez, ugy a fent említett számadatokból az következnék, hogy az osztrák sógor körülbelül egy negyeddal többet eszik, mint a magyar nép. No de habár szívesen elismerjük, hogy Ausztria sokkal élelmesebb kereskedő lévén, mint mi, a tőlünk bevitt kitérő agrárterményeket tetemes haszonnal kiviszi a vámkülföldre. Hogy csak egy példát hozzak fel, így Ausztria évenként 10 millió áru magyar tojást visz ki, hasonlóképen áll ez a mi elsőrendű vágómarháinkkal, árpáinkkal stb.

Há már most ez az átmeneti kereskedelem Ausztria prohibítív vámjainál fogva nem lesz lehetséges, ugy az osztrák kereskedők egy szertien mi hozzánk fognak telepíteni és a kivitt innen közvetlenül a vámkülföldre eszközölni. — Előszóval hangsúlyozzák a közös vámvonal barátjai, hogy Németországgal egyedül sokkal kedvezőtlenebb vámszerződést tudnánk kötni, mint jelenleg, mert hiszen a mi bevitelünk iparcikkekben Németországból csak 50 millió, míg Ausztriáé 450 millió márka. De itt ismét figyelembe kell venni, hogy Ausztria a 450 millió márka értékű árunak tetemes részét jó haszonnal Magyarországhoz helyezi el, továbbá, hogy Ausztria hazánkba 838 millió értékű fél és egész gyártmányt hoz be évenként és ha ez összegnek, Ausztria kizárásával, csak a felét engedjük át Németországnak, ugy az készörömet enged be a mi nyers terményeinket. Nem kívánunk még az angol piacról szólni, mely a tengerentuli verseny dacára még igen felvevőképes, különösen a mi elsőrendű terményeinkkel szemben; hanem tekintsük már az érem másik oldalát is. Ausztria tehát, ha teljesen kedvére való szerződést tőlünk nem kaphat, rögtön megkezdi a vámháborut, azaz egy szem gabonát, egy árva bárányszarvát sem ereszt be mi tőlünk, hanem rögtön Amerikából hozatja a búzát, a tengerit, a fagyasztott és dermesztett húst, amely még jobb és olcsóbb, mint a mienk,

mondják ők és vigan éli világát. — Hát a jelenlegi agrárvámjaink eddig sem igen állták útját az amerikai versenynek, meg is érezte azt egész Európa a legutóbbi 12 évben, melyben a buza ára több mint 2 koronával szállt le métermázsánktól, ami Magyarországnak, csak az 1893—1895. évi időt véve, e három évben 169 millió korona kárt okozott az értékcsökkenés folytán. De miután minden háboruban nemcsak oda, hanem vissza is lönek, kérdjük már most, mivel fogja Ausztria azt a sok, Amerikából importált fagyasztott és dermesztett delikateszt megfizetni: mert hiszen természetes, hogy vámháboruban mi sem fogjuk Ausztria ipartermékeit vásárolni, amelyeknek például 1903 ban 55-65 százaléka, tehát jóval több, mint az össztermelés fele lett Magyarországon elhelyezve. A dolgok természetes folyamán épen az lesz, hogy jó szomszédainknál az élelmi cikkek ára növekedni fog, a munka értéke pedig csökken, ami végre is arra fogja kényszeríteni, hogy lemondjon arról, hogy hazánkat örökös gyarmatának tekintse, melyből mint csak a legutóbbi 20 év alatt, több mint 1 és fél milliárd koronát szípolozhasson, hanem, hogy tisztességes kereskedelmi szerződés mellett maga is jól lakjék, de a mi jogos fejlődésünket se akadályozza.

Hallgassanak tehát végre el azok a kuvikok, melyek, a külön vámterületben csak örökös veszedelmet látnak és ereszték ezt a szegény országot végre a természetes fejlődés útjára!

A politikai válság.

Bécs, március 5

(B. K.) Szinte rosszul esik, hogy a mostani válság során egyre csak kuvikosodom, de nem tehetek egyebet, ha igazat akarok írni és sz olvasóközönséget nem akarom félrevezetni.

A tömeges kihallgatásokról sem egyenként, sem a maguk összességében nem érdemes írni, mert nem fűződik hozzájuk egy csipetnyi jelentőség. A korona nem keres információt, csak kapacitálni akar; holott ez is meddő és részben fölösleges törekvés. A szabadelvűeket fölöslegesen rábeszélni, ők mindenre kaphatók, amit odafent óhajtanak; az ellenzéki szövetségeket hiába akarja befolyásolni akárki, mert elvtagadásba nem lehet őket be-

levinni és elvi engedményeket nem akarnak még kilátásba sem helyezni. A balul magyarázott nagyhatalmi felfogást és a helyesen előtérbe állított nemzeti irányt nem lehet összeegyeztetni és ezért adta magát a korona személypuhításra, hogy az elvek terén takarékoskodhassék.

Eddig az volt az általános nézet, hogy a bécsi politikát összes fejleményeivel egyetemben Tisza irányítja; már multkor megírtam és ma csak ismételhetem, hogy Tisza végte'lenül szeretné, ha ideiglenes miniszterelnöksége alól már fölmentené és ezt legfelsőbb helyen be is jelentette; Goluchovszky és Khuen azonban nem akarják Tisza felmentését semmiféle formában, míg valami végleges rend nincsen. Tisza azt adta elő, hogy az ő végleges elmenetele könnyítené a tárgyalásokat, míg Khuenék úgy okoskodnak, hogy Tisza ideiglenes hivataloskodása presszió az ellenzékre és hogy az elveit fel fogja áldozni, csakhogy Tiszától szabaduljon.

Mindazok a tényezők, melyek illetéktelenül befolyanak a magyar válság intézésére, elfogadták Khuenék nézetét és kivítették a koronánál, hogy Tisza marad, ami neki is teher, a nemzetet is bőszi és hátrózzottan megnehezíti a kibontakozást. A „nagyhatalmiak“ és Staatsnothwendigen — Verfechterek egyelőre még Tiszának kisebbségi kabinet-tervezéshez sem járulnak, hanem inkább a huzavonához, mint a szakításhoz szítanak, mert remélik, hogy valami incidens esetleg mégis rést üt az ellenzéki szövetségbe és akkor nekik nyert csatájuk van.

A mai állapot szerint úgy tervezik a további eljárást, hogy ezen a héten járulnak a király elé a már meghívottak; a kihallgatások befejezte után egy kormányprogramot fognak összeállítani, mely körülbelül meg fog felelni a már multkor közölt kereteknek. (Tudniillik fel fogná ölelni az önálló vámterület gondolatát olyformán, hogy a kormány igyekezni fog Ausztriával a nemzetközi szerződések figyelembevételével megállapodásra jutni, hogy az ország áttérhessen idővel az önálló vámterületre. Benne lesz a választói jog kiterjesztése, a progresszív adó és az az ígéret, hogy a hadsereg ügyében a 9-es bizottság megállapodásait mielőbb végre fogják hajtani.) A jövő héten újabb meghívások lesznek. Maga a király a meghívandókkal közölni fogja a kész programot és kérdést fog hozzájuk intézni, hogy hajlandók volnának-e ez alapon kormányt alakítani avagy kit ajánlanának ők ennek a programnak keresztülvitelére?

Csak ezek után jönne a megbízás és a megbízott férfiúnak újabb tárgyalásai az összes pártokkal egyrészt abban az irányban, hogy ezen az alapon csatlakozzanak a kormányhoz, másrészt abban, hogy a nem csatlakozó pártok ne gördítse-

nek akadályokat a legszükségesebb javaslatok elintézésébe és esetleg akciójukat tartásuk fenn arra az időre, mikor az állam és monarchia visszajutott a rendes kerékvágásba.

Magyarul ez körülbelül annyit tesz, hogy ki akarják taktikázni az indemnitást, az ujoncokat és a kezes delegációt — sőt az indemnitásról akár le is mondanak — és azután nem bánják, hogy az év végére megint felfordulás lesz.

Igy szorult most háttérbe a koalíciós kabinet és a kisebbségi kabinet terve egyaránt, valamint az új választások tervei is. Csak, ha ez a taktika nem válik be, ha a felemás programra nem lehet embert vagy ideiglenes többséget találni, ha a koalícióval a huzavonába nem sikerül rést ütni: akkor jön esetleg a kisebbségi kabinet a feloszlással tarsolyában. Engedményekről, a koalíciós program elfogadásáról szó sincs és nem is lesz, míg a függetlenségi párt nem lesz abszolút többségben.

Ezért ma is azzal végzem, a mivel hat hét óta minden cikkemet szoktam végezni: félre a koalícióval, lépjenek be az összes pártok a függetlenségi pártba és egyszerre ott leszünk, ahová különben csak végtelen huzavona után juthutunk el.

A kihallgatások hatása alatt áll az egész politikai világ. Ma már egész tisztán szembeötlik a tendenciájuk s az ellenzéken felháborodva, dühös haraggal kommentálják azt a brutálisan durva ravaszsgot, melylyel Tisza meg akarta keríteni a nemzeti kívánságok védelmezőit, a legnagyobb optimisták is érzik, hogy itt arról van szó, hogy a királytól távozó politikusok hazahozzák a köztudatba a király hajthatatlanságának a híret, a mi nek az eredményeképp az ellenzék-től várnak ijedt engedékenységet. Tegnap este a függetlenségi pártban voltak olyanok is, a kik annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy ilyen nyilvánvaló célok tudatában fölöslegessé vált, hogy az ellenzéki politikusok audienciára menjenek, de ezekkel szemben a többség azon a nézetben volt, hogy a király megbízásának annál is inkább eleget kell tenni, mert ez lojális kötelesség és a függetlenségi párt tagjai elvszilárdságát nem kell semmiféle befolyás gyöngítő hatásától féltetni. Az ellenzéken ma már alig akad ellentmondás az ellen a nézet ellen, hogy a képviselőháznak feliratban kell sürgetni a királytól a válság gyors és alkotmányos elintézését. Ebben a kérdésben az ellenzéki pártoknak holnap este tartandó értekezletén döntenek. Holnap délelőtt az ellenzék vezérő bizottsága is ülést tart. Kossuth Ferenc ma délelőtt hosszasan tanácskozott gróf Apponyi Alberttel. Ma az általános kihallgatások miatt nem fogad politikusokat a király, délután azonban Hodossy Imre, gróf Apponyi Albert és Tóth János Bécsbe utaznak, hogy holnap audienciára menjenek. A szabadelpvü párti politikusok véleményadásának függetlenségét jellemzi a „Bud. Tud.“ mai jelentése, mely hírül adja, hogy gróf Csáky Albin, báró Dániel Ernő és Falk Miksa az audienciák után tisztelegtek gróf Khuen-Héderváry Károly-

nál, a király személye körüli miniszternél, a ki tudvalevőleg a rossz szelleme volt eddig is a pártnak.

Március 15. Aprilis 11.

— március 7.

A kolozsvári márc. 15-iki bizottság tudvalevőleg elhatározta, hogy telir a képviselőházhoz és kérni fogja márc. 15-ének általános nemzeti ünneppé tételét. A felirat benyújtására Wesselényi Miklós báró Kolozsvár II. kerületének képviselőjét kérte fel.

Biztonos oldalról, mint valami politikai pikantériát kezelik ezt a kérdést és felhasználják azt arra, hogy bizonyos kellemetlen kérdés terhére zudítsák a Bánffy Dezső nyakába.

* Nem tudjuk, hogy a kolozsvári márc. 15-iki bizottság felirata tisztán márc. 15. országos ünneppé tételére irányult-e, avagy magába foglalta azt a szerintünk felesleges kívánságot is, hogy az ápr. 11. töröltessék a nemzeti ünnepek sorából.

Olvastunk ugyan egy a bizottság feliratából vett idézetet, mely az utóbbi kívánságot terjeszti elő, de ezt az idézetet a szöveg banalitásánál és egyebeknél fogva nem tartjuk hitelesnek.

Nézetünk szerint úgy áll a dolog, hogy hiba volt annak idején márc. 15. ével szemben hivatalos *contra ünnepe*t teremteni.

De ha a törvényhozás egyszer ezt elhatározta, mi sem indokolja hogy ápr. 11., melynek mint történeli évfordulónak is meg van a maga jelentősége: kitöröltessék a nemzeti ünnepek sorából, mikor azzá avatásában mindenestre honorálandó motivumként szerepelt az is, hogy ez uton az uralkodó is hozzá kíván járulni a 48-as törvényhozás emlékének kegyeletes tiszteltben tartásához.

Am ezuttal nem akarunk e kérdés érdemével foglalkozni, hanem csupán arra a törekvésre akarunk reflektálni, mely a kolozsvári márc. 15-iki bizottság határozatából valami pikantériát akar kihámozni és ezzel Bánffy Dezső bárónak kedveskedni.

Hátha politikai pikantéria kell az uraknak, azt ne ebben az irányban tessék keresni. Megtalálhatják azt sokkal könnyebben más valamiben. Abban t. i., hogy a márc. 15-iki bizottság többször jelzett határozatát Sándor József ur elnöklete alatt hozatott. Sándor József uré alatt, ki képviselő volt 1898-ban, mikor ápr. 11-ét a törvényhozás nemzeti ünneppé avatta. Sándor József ur nemcsak azt a törvényt, de lelkes propagandát is csinált neki.

Igen élénken emlékszünk ugyanis arra az értekezletre, melyet Kolozsvár tanácstermében a városi bizottság tagjai e tárgyban tartottak volt. Ezen az értekezleten ellenzéki részről tiltakoztak ápr. 11-ének közgyűlési megünneplése ellen. Az ellenzéki tiltakozásra Sándor József

ur felelt. Igen ügyesen és igen hevesen beszélt. Kijelentette, hogy a nem ünneplésben bizonyos forradalmi tendenciát lát s a nemzetiségiek hangulatára hivatkozva fejtegette, hogy 48-at az uralkodóval közösen kell ünnepelni.

Hisszük, hogy ezt a nézetét nem változtatta meg. És nem hisszük, hogy a kolozsvári márc. 15-iki bizottság, melynek elnöke Sándor József ur, csakugyan ápr. 11. mellőzéséért irt volna fel a törvényhozáshoz.

De ha ez történt volna úgy *itt van a politikai pikantéria* és nem abban, hogy az újpárti képviselőket választó Kolozsvár köréből egy társulat felir az ápr. 11. ünnep mellőzéséért.

Avagy lehet e pikánsabb dolog annál mint, hogy egy volt kormányparti képviselő maga törjön annak a törvényhozásnak megsemmisítésére, melyhez egész lelkesedéssel járult volt hozzá és tegye ezt egy oly államférfi ellen irányzott célzattal, vagy legalább is így célna szolgálatára alkalmas módon, kinek politikailag legszemélyesebb hívei és egyéni'leg lekötözött emberei közé tartozott?!

Tisza István gróf és a foederalizmus.

— márc. 7.

A cseh képviselők tudvalevőleg táviratilag üdvözölték volt a szövetség ellenzékét január 26-iki fényes győzelme alkalmából. Ez üdvözletre Kossuth Ferenc, mint a szövetség ellenzék elnöke, udvarias hangu táviratban választott kijelentve, hogy a magyar nemzet egyetlen népszabadság törekvésével szemben sem érez ellenszenvet.

Fogta magát erre a Tisza-párti sajtó egy elkeseredett dárdása és rettenetesen nekirontott a szövetség ellenzéknek, Kossuth Ferencnek, Polonyi Gézának, megvádolva mindezeket paktálással, a cseh foederalizmus ápolásával és sok egyéb olyan dologgal, a mi az illető újság felfogása szerint már-már a hazaárulással határos.

Nos hát ha valaha jól kiporoltak okvetetlenkedő publicistát: úgy a fenn tisztelt dárdás ur nem áll egyedül, de alig hisszük, hogy valaki jobban kikapott volna még ilyesmiért, mint az a bizonyos újság.

Ifj. Ábrányi Kornél ugyanis fejére olvassa a Tiszaizmus fanatikusának Tisza István gróf egy 1899-ben tartott beszédét, melyben az akkor még csak egyszerű képviselő Tisza ugyancsak kezesen bánik el a foederalizmussal és egyenesen kijelenti, hogy magyar nemzeti szempontból azzal ellentétbe helyezkedni, annak ellenségeként mutatkozni: impolitikus dolog.

Érdekes, hogy Tisza az akkor Ausztriában is nagy feltűnést keltett beszédét a képviselőház jobb

oldalán élénk helyesléssel kísérték.

Nyilvánvaló tehát ebből, hogy sem Tisza István gróf, sem a szabadelvű párt nem helyezkedtek Ausztria foederalistáival szemben arra a merev álláspontra, melyet újságjuk ma elfoglal, hanem Kossuth Ferencével ugyanazonos álláspontot foglaltak el.

Honnan van már most az, hogy Kossuth Ferencnek és a szövetség ellenzéknek amiatt kelljen bünhődniük, amiben Tiszával kivételesen egyetértettek?

Valóban kíváncsian várjuk erre a kérdésre annak a bizonyos újságunk a feleletét.

Az ifjuság Kossuth-ünnepé.

— márc. 6.

Mind nagyobb arányokat öltenek az előkészületek, melyeket az ifjuság Kolozsvárt tartandó országos Kossuth-ünnepre tesz. Az ifjusági küldöttség, mely Budapesten járt, hogy az ünnep vendégeit meghívja már hazaérkezett és most számol be a kiküldött egyesületnek a misztio eredményéről. Ebből a beszámolóból közlünk néhány adatot:

A küldöttség, melynek tagjai: Polyi Antal egyetemkörü elnök, dr. Benedek Miklós keresk. akad. kör elnöke, Pethes László egyetemkörü főtitkár, Ács Albert jh., Láhm Károly, Schweiger Gyula voltak. Legelőször Kossuth Ferencet kérték föl. Kossuth március 2-án csütörtökön d. e. fél 11 órakor fogadta saját lakásán a küldöttséget. Hosszantartó lelkesítő beszéd után sajnálattal jelentette ki, hogy 19 éven nem vehet részt az ünnepen nagy elfoglaltsága miatt, de máskor nagyon szívesen lejön. Ezért halasztották el az ünnepséget 26-ára.

A küldöttség ezután Hock János képviselőt kereste föl, ki éppen a Szikszai-féle képkiallításán volt. Megígérte, hogy nemcsak lejön Kolozsvárra, hanem még beszédet is fog tartani.

Este a küldöttség, Bánffy Dezső báró és Dániel László országgyűlési képviselőket keresték föl, kik mindnyájan határozott ígéretet tettek arra nézve, hogy lejönnek Kolozsvárra. Bánffy ezekkel a szavakkal bucsuzott: „a vizontlátásra.”

A függetlenségi pártkörben gróf Batthány Tivadar fogadta a küldöttséget, ki megható beszédében magát az ifjuság lelkes hívének mondta.

A pártkör olvasó termében gróf Bethlen István felelt a küldöttségnek és biztosította, hogy úgy maga mint Papp Zoltán, Lengyel Zoltán, Kubik Béla és még több más a körben akkor jelenlevő képviselő lejön az ünnepségre. Minthogy Apponyi Albert gróf nem volt Budapesten sürgönyileg kérték föl a megjelenésre.

A következő napon a műegyetemi ifjuság villás reggelit rendezett a küldöttség tiszteletére.

Ezután a küldöttség fölkereste Jusih Gyulát és Darányi Ignácot, kik s i tén határozottan megígérték, hogy részt vesznek a kolozsvári ünnepen.

A függetlenségi pártkörben találta a küldöttség Thaly Kálmánt, a ki az válaszólt a küldöttségnek, hogy örömmel jön Kolozsvárra, a hová oly sok szép emlék fűzi.

Mialatt küldöttség járt fönn Budapesten, Kolozsvárt védnökül kérték föl a Kossuth-ünnepre dr. Pisz-tóry Mór és báró Wesselényi Miklós képviselőket. Dr. Pisz-tóry Mór nagyon szívesen fogadta a küldöttséget és a védnökséget elfogadta.

Báró Wesselényi Miklós azonban elfoglaltsága miatt nem fogadhata el a küldöttséget, hanem az egyetemi kör elnökségéhez a következő levelet intézte:

A Kolozsvári Tud. Egyetemi-kör alelnöke tekintetes Deák Zoltán urnak!

Elfoglaltságom miatt a küldöttséget nem fogadhatom, de erre nincs is szükség, miután a felajánlott egyik védnökséget, megtiszteltetésnek tekintve, elfogadom.

Alelnök urnak megkülönböztetett tisztelettel:

Báró Wesselényi Miklós.

A szakbizottságok ülései.

— márc. 6.

Közepes érdeklődés mellett folytatták tegnap d. u. a város szakbizottságai a mult hét péntekén megkezdett tanácskozásukat. — Az ülésen Szvacsina Géza polgármester elnökölt s a bizottsági tagok közül jelen voltak: Benel Ferencz, Deák Albert, Havas Lázár, Hirschfeld Károly, Katona Endre, Menyhárt Gáspár, Papp József dr., Pisz-tóry Mór dr., Tanács József és Várady Aurél dr. A tisztviselők közül Fekete Nagy Béla városi tanácsos, Hadady Endre főkapitány, Pöczy Mihály főmérnök, Tarnay Mór tb. főjegyző és Pethes József fogalmazó.

Élénkebb eszmecsere három dolog adott okot.

Első volt az Ipartestület építő szakosztályának kérése, mely az építőiparosok jobb viszonyainak, munkakörüének rendezését sürgeti.

A mai állapot mellett ugyanis az önálló ács-mesterek helyzete fölülte nehéz. A kőműves-mesterek ugyanis segédekkel végeztetik az ácsmunkát s emellett tisztán ácsmunkát igénylő faépületek emelésével is foglalkoznak. — A napirenden levő kérdés ennek megszüntetését, illetőleg annak kimondását kéri, hogy önálló építési munkát csak építőmester végezhet, ami által a kőművesek az ő tulajdonképeni munkakörükre szoríthatnának s mellettök az önálló ácsmesterek inkább érvényesülhetnek.

Köntzey és Várady dr. pártolták az ácsok kérését, Polcz Rezső albizottság kiküldését indítványozta A szakosztályok ki is küldték az

albizottságot, melyet Tarnay előadón kívül a főmérnökből, főkapitányból és az alügyészből alakítottak meg.

A másik némi vitára okot adó kérdés a közmunka-bizottságnak az az indítványa volt, hogy az építési szabályrendelet módosításával mondassék ki, hogy a Honvéd- és Magyar-utcákban jövőre csak emeletes házak építhetők. Hosszabb vita után, melyben Pisz-tóry Mór dr. is részt vett egy érdekes felszólalással, Zágoni Szabó Mihály indítványára némi módosítással elfogadták a közmunka-bizottság előterjesztését, kimondva, hogy az emeletes házak építésére vonatkozó korlátozás csupán a Honvéd- és Magyar-utcák felső részén, a kereszt-utcai lakókora kötelező.

Harmadik vitás pont a 9-ik gyógyszer-tár kérdése volt. Tudva levően 1903-ban ebben a kérdésben végérvényesen határozott már egyszer a belügyminiszter és a gyógyszer-tár felállítására vonatkozó kéréseket elutasította. A mult év folyamán Halász Jakab és Pap Kristóf gyógyszerészek ismét folyamodtak az új gyógyszer-tár felállítására iránt s közvetlenül a belügyminiszteriumhoz beadott kérésüket a miniszter leküldte a polgármesterhez, hogy figyelemmel a törvény rendelkezéseire, a saját hatáskörében intézze el. A polgármester aztán elutasította a kérelmezőket, minthogy kérvényük nélkülözte a törvényben előirt ama feltétel kimutatását, hogy az új gyógyszer-tár felállítása a létezők forgalmát nem csökkenti. A határozatot az érdekeltek megfélebbítették s a törvényhatósági bizottság, melyhez a fellebbezés felterjesztett, kiadta azt véleményezésre a szakbizottságnak. Ez előzmények után foglalkoztak a kérdéssel tegnap a szakbizottságok.

Benel Ferenc a felebbzést a belügyminiszterhez kívánta felterjesztetni, mert szerinte e kérdésben a törvényhatósági bizottság határozni nem illetékes.

Köntzey Imre a Pap Kristóf fellebbezését helyén valónak tartja, a polgármesteri határozat erre vonatkozó ágának megváltoztatását indítványozta.

Fekete N. Béla és dr. Várady Aurél a polgármesteri határozat helybenhagyása mellett emeltek szót s a szakbizottságok ez értelemben tesznek javaslatot a közgyűlésnek. A szakbizottságok ezután még több kisebb jelentőségű kérdéssel végeztek s hat óra tájban bevégezték tanácskozásukat.

Egyletek.

Az izraelita nőegylet közgyűlése. A Kolozsvári Izraelita Nőegylet vasárnap d. u. tartotta IX. évi közgyűlését Neuberger Zsigmondné elnöklete alatt. Az ülést az elnök tartalmas szép beszédében nyitotta meg, mely beszéd után beadta a választmány lemondását. Dr. Eisler Mór főrabbi tartotta meg ezután

titkári jelentését, reámutatva arra, hogy az egylet az elmúlt évben igen öröndetes fejlődést mutatott, minél fogva segélyezési hivatásának is fokozottabb mértékben tudott megfelelni. A közgyűlés ezután a tisztújítást ejtette meg. A tisztikar és választmány kevés eltéréssel a régi tisztikar tagjaiból alakult meg.

Két természeti csoda veszedelme.

Szováta és Rév.

A magyar turisztika szempontjából szomoruan nevezetes két mozanatról egyszerre kaptunk hírt.

Az egyik hír arról szól, hogy a szováta „Mogyoros tót”, a szováta furdónek ezt a kiváló nevezetességét komoly veszedelem fenyegeti.

Állítólag, valamely természetere ma még meghatározatlan geológiai változás következtében a tó süllyedésnek indult a tél folyamán és ma már csak részben van meg.

Két-három éve annak, hogy a szováta furdó közönsége különös előszeretettel kereste föl a „Mogyoros tót”, melynek kiváló gyógyhatását a bálneologia is megállapította. Nagy csapás volna tehát ugy a furdó fejlődése, mint a szenvedő emberiség szempontjából, ha a tó veszedelméről szóló hír valónak bizonyulna.

Egyidejűleg azonban egy másik olyan hírt is veszünk, mely egy másik természeti csodánk veszedelmét jelenti.

E hír szerint a révi csepkőbarlangot, mely világszerte híres, megakarják venni valami belga vállalkozók, kik a megvétel iránt komoly tárgyalásokat folytatnak a tulajdonos Zichy gróffal.

Ez annyiban jelentene veszedelmet a magyar turisztika érdekére, a mennyiben az idegen vállalat előreláthatólag nem fogna érzékenységet tanusítani a magyar turisztika tekintetei iránt, hanem tisztán spekulatív szempontok szerint rendezkednék be és csupán ezek érdekében igyekeznék a kiváló természeti csoda előnyeit kizsákmányolni. Már pedig a ki tudja, hogy a Tátrában mit jelent a Hochenloche gr. uradalmának térfoglalása, az nem nagy örömmel gondol erre a — sajnos — közel fekvő eshetőségre.

A háboru.

London, március 6.

A „Morningpost” jelenti Sanghából 4-éről: A japánok nyolc hadosztályból álló ötödik hadsereget akarnak kiállítani, mely 140.000 főnyi lesz és az 1887—1891-iki évek tartalékaiból fog állani. Három hadosztály már Korea északkeleti részébe érkezett. Ezeknek egy része hír szerint Vladivoszto felé vonul, a másik pedig megkísérli az orosz mandzsországi hadsereg balszárnyának megkerülését. Egy japán tartalékhadsereget honvédelmi célokra a 84—86-ik évfolyamok tar-

taléklégénységéből állítottak össze. Hakodateban két páncélosból, két cirkálóból és 15 torpedónaszádból, torpedózuzókból és a Hongkongmaru, valamint Nipponmaru nevű segítőcirkálóból álló hajóhad van egyesítve. Formozában mint hadműveleti bázisnál nagy szénraktarakat állítottak fel, a melyek aknázár védelme alatt állanak. A Minesota nevű gőzös Japánban Korea számára mozdonyokat és egyéb vasúti anyagot rakott partra. Japánból a Saho mellé hatvan tarackot küldtek. A japán kormány idézett lap jelentése szerint szállítási szerződést kötött egy külföldi céggel két millió tael értékű ágyura és fegyvertöltényre.

Mukden, március 6.

A Sziumingtin-utról és a Huhó északi vidékéről számos menekült érkezik. A tegnapi Fehérdombnál lefolyt ütközetben elfogott japánok oly fáradtak voltak, hogy nem tudtak tovább menni és ébrenmaradni, mint a halottak heverték őrizet alatt. Állapotuk bizonyítja, hogy milyen fáradtsággal jár a japán csapatoknak Nogi vezényletével történt gyors előrevonulása.

London, március 6.

A Reuter-ügynökségnek Kuroki főhadiszállásán lévő tudósítója jelenti 4-éről: A japánok a bal orosz szárny megerősített állásai ellen hevesen tüzeltek súlyos ostromágyukkal. Lehetetlennek látszik, hogy az erősítések sokáig ellent tudjanak állni a hatalmas lövegeknek. A Reuter-ügynökség jelenti tegnapi Kuroki főhadiszállásáról: A japánok a Hunhón tul jelentékeny győzelmet arattak, amennyiben a 16. hadtest rövid időn belül Európából érkezett két hadosztályát csapatokként megverték és azokban nagy kárt tettek. A japánok nagymennyiségű lövészert zsákmányoltak.

Tokio, március 6.

(Hivatalos.) Oyama tábornagy jelenti, hogy Mukden körülzárás csaknem egészen sikerült. Az oroszok Nogi tábornok csapatai elől Tienlinbe vonulnak vissza.

Tokio, március 6.

A Hun folyó jege egészen elolvadt. A külföldi attasék az oroszoktól utasítást kaptak, hogy Vladivosztokot hagyják el.

Orosz alkotmánytervezet.

Mialatt az orosz udvar a cár legutóbbi manifesztumában csak egy új „Zemskij Sobor“ összehívását látja és többre nem is hajlandó, a szabadelvű orosz pártok vezető emberei alkotmánytervezetet dolgoztak ki, a mely röpirat alakjában a legközelebbi napokban fog megjelenni ilyen cím alatt: „Anyaggyűjtemény az orosz alkotmány kidolgozásához“, az alcíme: „Az orosz birodalom állami alaptörvénye.“ A

megjelenő röpirat 78 szakaszból és 9 fejezetből áll.

Az első szakasz így szól: a császár az orosz birodalom szuverén állami hatalmát képviseli; az államhatalmat a gosudarstvennaja-duma részvételével gyakorolja, mely két kamarából áll, a népképviselők és a zemsztvok kamarájából.

A második szakasz az állampolgárok egyenlőségéről szól minden ott született polgárra nézve. A harmadik szakasz az orosz állam területét állapítja meg; a negyedik és ötödik szakasz a finn nagyhercegről szól, mely elválaszthatatlanul össze van kapcsolva az orosz birodalommal és törvényeinek megfelelő autonómiával kormányoztatnak. A 6—22 dik szakasz az általános állampolgári jogokról szól. Nemzetiség és vallás nem képez különbséget a polgári, jogi és politikai téren. A parasztság, a zsidók és az orthodox egyházból kiváltakra megszűnnek minden külön megszorítások. Törvény biztosítja az egyéni szabadságot, a lakás sérthetlenségét és a levéltitkot. A szabad költözködési, gyülekezési és sajtószabadság biztosítatik, a cenzura megszűnik, ugyszintén a lapok óvadéka is. Az egyesülési jog korlátlan és a vallási cerimoniákra senki sem kényszeríthető és minden vallás teljes egyenjogúságot és szabadságot élvez.

A negyedik szakasz szól a cárról. A hatalom a mostani dinastiában örökös és örökletes. Az alkotmány elismeri a család házitörvényeit. A cár trónralépésekor vagy nagykorúsága eléérésekor esküt tesz az alkotmányra, az állami főtörvényesszék, a minisztertanács, a szenátus, a szent szinódus és a дума jelenlétében, ha a дума össze van hívva. A cár betegsége esetén a minisztertanács összehívja a dumát, mely a régenségről intézkedik. A civilisztát minden trónváltásnál a дума határozza meg. A cár személye sérthetetlen és a hatalom gyakorlásáért az azt végrehajtók felelősek. Cári ukáz kisebb erejű a törvénynél és így törvényt se meg nem változtathat, sem meg nem szüntethet. A cár a képviselői kamarát feloszlathatja, de az új választásokon négy hónapon belül meg kell történniök és az új parlamentnek hat hónapon belül kell összeülnie. A zemsztvo-kamara fel nem oszlatható, minthogy nem általános választások alapján jött létre. A cár nevezi ki és menti fel a minisztereket és az államhivatalnokokat, kiknek felelősségét külön törvény szabályozza. A cár köti a szerződéseket, izen háborút és legfőbb parancsnoka a hadseregnek és haditengerészetnek. Megilleti a kegyelmezési jog.

Az ötödik szakasz a dumáról szól, mely két kamarából áll. A zemsztvo-kamara a kormányzóságok és a 25 ezernél több lakóju városok dumáinak választott képviselőiből áll; mandátumuk megszűnik, ha a zemsztvoból vagy du-

mából kiválnak. Az 500.000 lakóju kormányzóságoknak egy-egy millió lakójuinak kettő, két millióig három, három millióig négy, azonfelülénél öt képviselőküldésre van joguk. A városokat 200 ezer lakosig egy, 400 ezerig 2, 500 ezerig három, azonfelülénél négy képviselő illeti meg. Az első kamara 269 tagból állana; 26 képviselője volna a 13 nagyvárosnak, 165 az európai Oroszországnak a városokon kívül, 23 lengyel, 22 kaukázusi, 15 sziberiai és 18 ázsiai. A választás titkos.

A képviselői kamarát három évre választják általános titkos választással. Minden huszonegy éves állampolgár választó és választható, kivéve a katonaságot és rendőrséget. A választókerületekről és a választási eljárásról külön törvény fog intézkedni (50—42. szakasz). A további szakaszok a képviselők sértetlenségéről, az ülések nyilvánosságáról és a napidijakról szólnak. A javaslatokat a két kamara tárgyalja és a cár szentesíti. A költészetet egy évre állapítják meg, a zárszamadást a parlament vizsgálja felül s minden képviselőnek van interpelláló joga.

A hatodik szakasz a miniszterekről szól, akiket cári ukáz nevez ki. A miniszterelnök címe: államkancellár. Az 48—62. szakaszok a miniszterek felelősségeiről szólnak, illetve jogaikról és kötelességeikről. Külön bíróság alakul a felelősségrevonás céljából.

A hetedik szakasz a helyi kormányzásról szól. Egész Oroszország kormányzóságokra, ezek kerületekre, ezek ismét járásokra oszlanak. Mindegyik kormányzó önálló hatáskörrel bír, melyet a zemsztvok utján gyakorol, melynek tagjai általános titkos választással választják. A 70-dik szakasz megengedi a kormányzóságoknak nemzetiségek szerinti alakulását.

A nyolcadik szakasz a bírák függetlenségéről szól, végül a kilencedik a legfelsőbb állami bíróság összeállításáról. A tervezethez egy függelék is van, mely az átmeneti intézkedésekről szól.

Halálos viaskodás apa és fiu között.

A Márton-utca egyik, nagyobbára munkások lakta házában kapualja rémes családi drámának volt a színhelye. Egy végleg elzülött, öt év óta foglalkozás nélkül szűkölködő fiatal ember nagy, éles konyhakéssel halálosan megsebesítette az apját, aki erre lelőtte a merénylőjét.

Darmstädter György 60 éves háztulajdonos, aki egyben a saját házában, a Márton-utca 13. számú egyemeletes bérháznak a házmestere is volt, öt év óta gyűlöletben élt a fiával, Darmstädter Ferencel. A 32 éves ember öt év óta nem dolgozott s az apja vagyonának tekintélyes részét eldorbézolta. Nem használt írtés, fenyegetés, a zülött ember mind mélyebbre süllyedt. Három hónappal ezelőtt az öreg, sokat zaklatott Darmstädter végre kiltotta a fiát a házából.

A fiatal ember, hogy mégis közel maradjon a pénzforráshoz, az apja házában bérelt hónapos szobát Katona József cipésznel. Egész nap otthon volt s valahányszor az apa kitétte a lábát a házból, azonnal besurrant a lakásba s addig zaklatta az édesanyját, míg ez oda nem adta neki a pénzt. Darmstädterné sohasem merete az urának bevallani, hogy a fia zsarolja. Az öreg nem is tudta volna meg a dolgot, ha tegnap reggel véletlenül nem abban a pillanatban lépett volna a szobába, mikor a felesége keservesen zokogva az utolsó pénzt adta oda a zülött embernek. Hevesen rátámadt a fiára s kiutasította.

— Kikergetsz, mint egy kutyát? — kérdezte. Jól van, de megkeserülöd!

Ezzel elrohant. Egész nap nem volt otthon. — Este Darmstädter György a feleségével és János nevű ifjabbik fiával mulatságra ment. Ferenc egész éjjel didergett a kapu előtt s várta az apját.

Reggel valamivel három óra előtt hangos jókedvvel haza is jöttek. Ferenc elbujt a szomszéd ház kapujában s megvárta, míg a kapu bezáródott a szülei mögött. Ezután még vagy negyedóraig sétált a kapu előtt s csak akkor csöngetett be.

Apja nyitott neki kaput. Hogy mi történt közöttük a találkozás első pillanatában, azt egyelőre nem lehet tudni. A következőben azonban velőtrázó sikoltás tört ki az öreg Darmstädterből. A háznak összes lakói felriadtak az álmukból s hanyatt-homlok lerohantak a kapubejáróba. Hosszas küzdelem után valahogyan megfékeztek a még mindig dühöngő embert s kicsavarták a kezéből a kést, melylyel őt helyen öt életveszélyes sebet ejtett az apján. Darmstädter Györgynek a jobb és a bal meliéből, a jobb füle-tővéből, a homlokából és a nyakszirtjéből patakzott a vér. A merénylő, akit az időközben megérkezett Nagy II. József 836. számú rendőr vett őtízet alá, reszketett a dühtől és a felindulástól. Ráordított az öcscsére:

— Mit nézel rám ilyen gyilkos szemekkel? Lőj győn!

Az öreg Darmstädter ekkor a nagy zürzavarban betámolygott a lakásába, magához vette a revolverét és mielőtt megakadályozhatták volna — kétszer rásütötte a fiára. Harmadszor is akart löni, a rendőr azonban kicsavarta kezéből a fegyvert. Darmstädter Ferenc, akit mind a két golyó mellén ért, összerogyott. A sebesülteket Darmstädterek lakásába vitték s oda hívták hozzájuk a mentőket. Ezek bekötötték a sebeket s az apát is, a fiát is bevitték a Rökus kórházba. Az ügyeletes orvos mind a két sebesültnek állapotát veszélyesnek mondta.

A prognózis helyes volt. Darmstädter Ferenc tegnap reggel nyolc óra körül belehalt a sebeibe anélkül, hogy csak pillanatra is visszanyerte volna eszméjét. Az apa kimondhatatlan kínok között még küzködik a halállal, életben maradásához kevés a remény.

A rettenetes ügyben a vizsgálót Steikovics rendőrfogalmazó vezeti, aki ma délelőtt künn járt a kórházban, a sebesültet azonban nem hallgathatta ki.

Darmstädter Ferenc holttestét egyelőre a Rökus-kórház halottsházába vitték s csak a boncolás elrendelése után viszik a törvényeski bonctani intézetbe.

Megrögzött lumpok.

A budapesti doktor urak föltették a kérdést, hogy szükséges-e menházat létesíteni az iszásokok számára és ha igen, milyen elvek szerint létesítendő egy ilyen intézet? Doktorok kérdezték és doktorok feleltek rá. Azt hiszik, hogy e tárgyban ők az igazi szakértők, pedig dehogya! Az iszásokok egyik-másik kiválóbb képviselőjének meghallgatása nélkül ők e téren egy lépést sem tehetnek, egy lépést sem szabad tenniök, a mint receptet sem írhatnak a beteg meghallgatása nélkül.

E sorok írójának alkalmá volt egy megrögzött helybeli lumpot e tárgyban meginterjúvolni. Az illető déli 12 órakor ágyban fekve fogadott és mindjárt töltögetni kezdett az ágya mellé tett literes üvegből.

A dolgot persze úgy kellett intéz-nem, mintha őt a legjózanabb, legrendesebb életű embernek tartanám s e végből egy harmadikra tereltem a beszédet, a ki nem kevésbé megrögzött az alkoholhoz való nagy hűségében.

— Mit szólsz Bogyó barátunkhoz? — mondtam neki. — Te, ez az ember nekem sehogyszem tetszik. Már harmadik éjszaka lumpol, kocsmázik és nemhogy csöndesen elidögálna és örülne a maga jókedvének, de azt akarja, hogy az egész világ vele pukkadozzon és úgy cserélgeti a különféle alkoholnemeket, mintha kiállítás akarna csinálni a gyomrából.

— Megrögzött lump!

— Ugy-e bár? Én is azt mondtam. Már sokat gondolkoztam azon, hogyan lehet az ilyen embereket visszatéríteni a józan társadalomhoz, de még alig ötlött valami az eszembe. Lásd te tapasztaltabb ember vagy mint én, mondhatnál valami okosat. Például mit gondolsz, nem lehetne ezeket egy intézetben összegyűjteni és megvonni tőlük az alkohol élvezetét?

— Szó sincs róla! Vedd el a földtől a napot, a virágtól az esőt, a pataktól a forrást — csak úgy hirtelen, majd meglátod: úgy jársz, mintha Bogyótól elveszed a szeszt!

— Mégis, hogyan gondold megoldani ezt a kérdést?

— Hogyan? Mérget a mérgeg ellen. Ugyanis gyűjtsék össze a megrögzött lumpokat, állítsanak fel számukra egy intézetet, de a következő elvek szerint:

Az ezen intézetben elhelyezett lumpot kényszeríteni kell éppen olyan életmódra, a milyent a multban önszántából, illetőleg a szenvedély sugalma által követett.

Szigoru büntetés terhe mellett köteles legyen naponta ugyanannyi szeszt elfogyasztani és ugyanannyit éjszakázni, mint azelőtt. Köteles legyen elfecsérelni a pénzt és ha a gyomrába nem fér több szesz, köteles legyen a cigányok feje tetejét pezsgővel megmosni, amint azelőtt tette. Kötelességből várja meg éjszakánként, a míg kinyitják a pékboltokat, meg a gőzfürdőt és vissza ne térjen az intézetbe, a míg három rendőrrel össze nem kapott.

Minthogy pedig a megrögzött lump undorodik mindentől, a mi kötelesség és rendszer, a legrövidebb idő alatt megundorodik attól is, hogy ő a lumpolás kötelezettségeinek eleget tegyen.

Ezt mondta az én meginterjúvolt emberem, de azt is hozzátette, hogy ő nem olyan számárám, mint Bogyó barátunk, mert ha ő ilyen intézetbe kerülne, nem azt tartaná szem előtt, hogy kötelességet róttak reá,

hanem csak azt, hogy jogokkal ruházták fel.

Kiderült tehát, hogy a felsorolt elvek mellett igen célszerű egy menház létesítése a megrögzött lumpok számára, de abban két osztályt kell felállítani: egyet az elmélkedőknek és egyet az ostobáknak.

Dongó.

MULATSÁG.

Alarcos-bál. A vas- és fémmunkások szakegylete vasárnap éjjel a Torna-Vivodában igen sikerült alarcos bált rendezett. A nagyszámú egybegyűlt közönség, a vidám maszkok a reggeli órákig igen vidám hangulatban mulattak.

Hangverseny és bál Bánffyhunyadon. Bánffyhunyadi tudósítónk értesít, hogy ott tegnapelőtt fényes hangversenyyel egybekötött bál volt a Tigris szálló nagytermében. A hátt egy létesítendő gyermekmenhely javára rendezték és az minden várakozást fölmúluló sikert mutatott. A jelen volt hölgyek névsorát itt adjuk:

Asszonyok: Dr. Albrecht Lajosné, Bartha Sándorné, Bethlendi Istvánné, Bölöni Lászlóné, ifj. Buzás Jánosné, dr. Borsai Arónné, Csongvay Sándorné, Giday Istvánné, Gyulay Sándorné, Fehér Mártonné, Héczey Istvánné, Kabdebó Árpádné, Kolozsvári Lajosné, Kutas Gyuláné, Kressák Lajosné, László Endréné, Márton Jánosné, Nagy Miklósné, dr. Perszina Viktorné, Solti Béláné, Szabó Ödönné, Szikszay Ferencné, Szirmay Rezsóné, Toivay Benedekné, dr. Veress Jánosné, Várkonyi Lászlóné, Visky Józsefné és még sokan.

Leányok: Bokor Ilonka, Bölöni Erzsike, Bruckner Erzsike, Gyulay Margit, Dancsó Gizella, Ibrányi Erzsike, Jenőffy Margit (Almás), Királyi Ilona, Kurucz Mircike, Márton Katinka, Nagy Erzsike, Nagy Gizike, Székely Ilonka (Kolozsvár), Sikó Margit, Szika Margit (Kisbés) és még sokkal többen.

LEGUTJÁBB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

A királyi kihallgatások.

Budapest, márc. 6. (Saját tud.) A király által meghívott politikusok közül azok kik holnap járulnak a király elé, ma utaztak Bécsbe. Tóth János d. u. 3 órakor, Hódossy Imre d. u. 5 órakor és Apponyi Albert gróf 10 órakor utazott Bécsbe. A véletlen játéka, hogy a két politikus Apponyi Albert gróf és Hódossy Imre, a kik évtizedeken át együtt harcoltak és most homlok egyenest ellenkező állásponton vannak közvetlenül egymásután fognak a király elé menni.

Wekerle a király előtt.

Budapest, március 7. (Saj. tud.) A király *Wekerle* Sándor, a közgazgatási bíróság elnökét külön kihallgatáson fogja fogadni. *Wekerle* kihallgatásának jelentőségéről a vélemények eltérők. — Annyi bizonyos, hogy kihallgatása nem tájékoztató szerzés céljából történt, minthogy *Wekerle* véleményé-

a király előbbi kihallgatása alkalmából ismeri. Mégis nem hiszik, hogy a király kabinetalakítással bizná meg *Wekerle*t, hanem azt hiszik, hogy *Wekerle* mint homo regius a pártok közötti közvetítéssel lesz megbizva.

Árulás.

Budapest, márc. 6. (Saját tud.) A függetlenségi pártban óriási konsternációt okozott az a fölfedezés, hogy a párt ellen árulást következ el. Tapasztalták ugyanis, hogy a szabadelvűpárt és a kormány az egyesült ellenzék vezérő bizottságának minden határozatáról idejekorán értesül. *Just Gyula* azt is tapasztalta, hogy a király is tájékozva van olyan dolgokról, a melyeket eddig mint a függetlenségi párt legbensőbb keblü ügyeit mindenki előtt titokban tartottak. A felháborodás a pártban óriási és mindenki az árulót keresi.

A függetlenségi pártból.

Budapest, márc. 6. (Saját tud.) A függetlenségi pártban nagy felháborodást keltett az a körülmény, hogy *Falk Miksa* dr.-nak egy nyilatkozata mely szerint *Andrássy Gyula* grófról azt a nyilatkozatot tette, hogy *Andrássynak* nincs gerince. A függetlenségi párt nem akarja tűrni, hogy azt a férfiut, a ki velük együtt küzdött ilyen sértéssel illessék.

Tanácskozások.

Budapest, március 6. (Saj. tud.) Apponyi Albert gróf és *Rakovszky István* ma *Tisza István* gróffal tárgyaltak, ugyancsak a mai nap folyamán Apponyi Albert gróf hosszabb tanácskozást folytatott *Kosuth Ferenc*cel.

NAPLO.

— Hírek. —

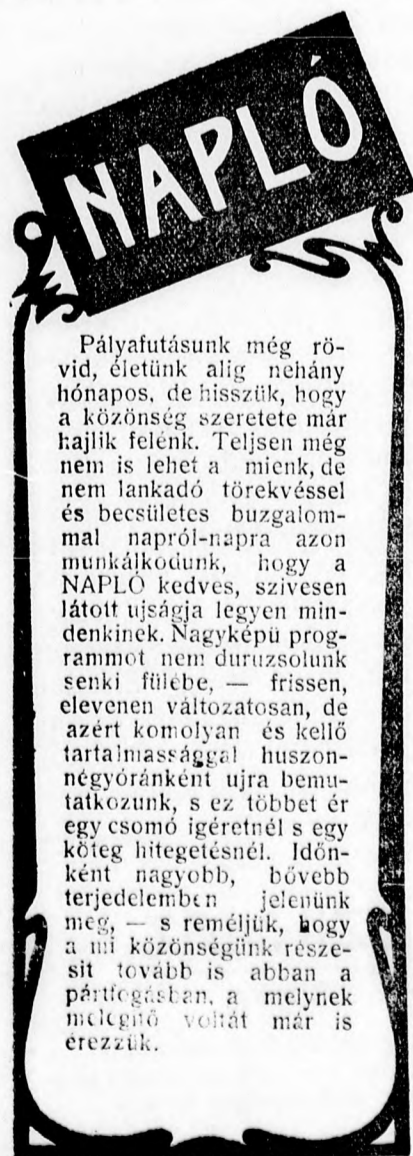
* **Tisztelettel kérjük mindazon előfizetőinket, kik a lap előfizetési díjával hátralékban vannak, sziveskedjenek azt mielőbb kiadóhivatallunkba beküldeni, annál is inkább, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.**

* **Disztribúció.** Dr. *Pordea Gyula* sub auspiciis regis leendő ünnepélyes felavatása alkalmából a királyi képviselő dr. *Zsilinszky Mihály* v. b. t. t. m. kir. vallás és közoktatásügyi államtitkár tiszteletére 1905. március 11-én d. u. 2 órakor a New-York szálloda földszinti termében disztribúció lesz. Egy teríték ára 10 korona. Jegyek 8-káig váltathatók az egyetemi körben.

* **Hegyközséggé alakulás.** A kolozsvári „Lomb”-nevű határrészben levő szőlős területek birtokosságát a városi tanács tegnap (vasárnap) délelőtt 10 órára a városháza közgyűlési termébe egybehívta a hegyközséggé alakulás kérdésének azon területre vonatkozó eldöntése végett. A gyűlésben a birtokosságnak majdnem mindenik tagja megjelent s a polgármestert dr. *Nemes Ferencz* városi tanácsosnak helyettesítette, a ki a nagyközségi intézmény fontosságáról és hasznosságáról elismerésre érdemes előkészítéssel tájékoztatta a megjelenteket és oszlaita el az intézmény üdvös volta iránti kételyeket és agályokat, a mellett mindenkinek a legpéldásabb előzékenységgel adván megnyugtató fölvilágosítást. — (Meg is éljenzetett többször a hálas közönségtől.)

Legmeggyőzőbb volt az az érvelése, amelylyel reá mutatóit, hogy felesküdt hegyőri csak politikai község. törvényesen konstituált hegyközség és 100 holdat, vagy ennél többet bíró magánbirtokos tarthat; ha tehát a birtokosság nem alakul hegyközséggé, amire különben a törvény nem kényszerít, ez esetben nem számíthat hatósági támogatásra sem, felesküdt pásztor tarthatására sem, pásztorberek felhajthatására sem; és nagyon csatlódnak, a kik azt hiszik, hogy hegyközséggé nem alakulva mentesülnek pásztoroltatási költség terhétől, mert ily esetben a város fog pásztorokat alkalmazni törvényi kötelességéből folyólag s akkor ezeket fizetni lesz köteles a birtokosság s mégsem rendelkezhetik ezekkel, mint sajátjaival. Ezek után szavazásra bocsáttatván a kérdés, a megjeleneteknek túlnyomó többsége — 173-ból 100 holdnak gazdája — a hegyközséggé alakulás mellett szavazott és e szép eredmény előki enuncia-lása után Nagy Kálmán iskolaigazgató, róm. katolikus egyházközségi gondnoknak vezetése alatt egy bizottság küldetett ki a hegyrend-tartás létesítése érdekében. A leg-szebb rendben vezetett és lefolyt gyűlés a vezető tanácsnoknak szólt lelkes éljenzéssel oszlott szét.

* **Sorsjáték a bazárban.** A kolozsvári jótékony nőegylet csütörtökön kezdődő virágbazárjára nagyban folynak az előkészületek. A virág-bazár egyik legnagyobb érdekessége a sorsjáték lesz, melynek tömérdek szebbnél-szebb nyeremény tárgyát páratlan izléssel és ötletes találékonysággal válogatták össze. A rendező-bizottság felkéri azokat a

hölgyeket, a kik sorsjegyek elárulására vállalkozni szivesek voltak, hogy a befolyt összegeket a netán megmaradt jegyekkel együtt sziveskedjenek gróf Esterházy Jánosné elnök egyetem-utcai lakására vissza-küldeni.

* **A „Rongyos-Egylet“** folyó évi közgyűlését március 9-én (csütörtök) d. e. fél 11 órakor az iparkamara nagytermében tartja meg, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

* **A mentők működése.** A kolozsvári önkéntes mentő-egyletnek két hónapi működéséről kaptunk részletes kimutatást, a melyet ügyes és könnyen áttekinthető összeállításban egész modern formában nyomtatásban készített el a humánus-egylet titkári hivatala. A kimutatás hátlapján az egylet pecsétje díszesleg, s mellette a hónapban történt fontosabb események, (adományok, nevezetesebb hírek, alapszabályi kivonatok stb.) olvashatók.

A februárius havi kimutatás szerint a mentő-egylet összesen 194 esetben nyújtott első orvosi segítséget, melyek között baleset, (rosszullét, görcs) volt 44, sebzés, sérülés 49, öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet 5, egyéb eset 8, betegszállítás 21, mozgóórség 62. Az egyesület fennállása, vagyis működésének 1892. jan. 27-én történt megkezdése után az elmúlt februárius hó végeig összesen 23.344 esetben nyújtott első orvosi segítséget.

Januárius hónapban összesen 265 esetben nyújtott első orvosi segítséget. Az elmúlt utolsó két hónapban a kolozsvári önkéntes mentő-egyletet a következők támogatták szives és az egylet vezetőségétől hálásan fogadott adományaikkal: Egy magát megnevezni nem akaró urnó 100 korona, Első Magyar Általános élet és Tűzbiztosító-Társaság 30 kor., Nemzeti Baleset Biztosító-Társaság 30 kor., Mihályi Zoltán 20 kor., Korona-Bank 25 kor., Kolozsvármegyei Takarékpénztár 40 kor., Népbank 20 kor., Erdélyi Bank 100 kor., Kereskedelmi Bank 40 kor., Mezőgazdasági Bank 40 kor., Leszámitoló- és Penzváltó Bank 25 kor., Tauszig Hutter 20 kor.

A kimutatással kapcsolatban az egyesület mult hónapi működéséből a következő érdekesebb esetet adja elő, a melyet mi annak idején részletesen is ismertettünk: Febr. 16. a Nadas-tér egyik házában minden felügyelet nélkül hagyott 2 éves gyermek, hogy 6 hónapos testvérkéjét elhallgattassa, párnával letakarta és ráült. A szülők által kihívott mentők már csak bealott halát konstataálhatták.

* **Halálozás.** Egy jóságos, szelid lelkű öreg asszony elhunytáról kapunk szomorú hírt. Özvegy Turóczy Lajosné, szül. Nemessányi Nina, tegnap délután hosszas szenvedés után életének 69-ik évében Kolozsvárt meghalt. Az elhunyt nemesszivi asszonyt, kinek halála szélesebb körben kelet őszinte részvétet, nagyszámú rokonságon kívül gyermekei:

Szemerjay Károly szegedi tanár, dr. Ajtai Endréné, Petrán Józsefné és Szemerjay Ilka. továbbá testvérei: özv. Hirschfeld Györgyné, özv. Horváth Miklósné és K. Biasini Sándorné gyászolják. Az elköltözött urasszony temetése 7-én kedden délután 4 órakor lesz a Majális u. 1. sz. gyászházról. Lelkiüdvéért tartandó szent mise-áldozat 9-én, csütörtökön délelőtt fog az egek úrnak bemutatni.

* **A „Turul“ labdajáték bemutatása.** Vasárnap délelőtt a Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club és délután a Kolozsvári Athletikai Club helyiségében mutatta be *Halácsi Antal* budapesti torna- és játékmester az általa feltalált „Turul“ labdajátékot a két sport-egylet vezetősége és tagjai előtt. Az érdekes játék ezen kívül városunk sportkedvelő uri közönsége köréből ott láttuk *Ferencz József* unitárius püspököt, gróf *Teleky Ádámot* és családját, báró *Wildburg Aladár*, *Antos Józsefet*, *Dávid Endre* táviradatanácsost, *Vermes Lajos* egyetemi torna-tanárt és számos sportkedvelőt. A nagyszámú érdeklődő közönség nagy figyelemmel volt *Halácsi* játéka iránt s annak ügyes fordulatai egészen meghódították a labda-sport kedvelőit és számosan azonnal meg is rendelték nála a szükséges felszerelést, mely kizárólag egy erre készült labda és szabaddalmazott üdöfából áll. A *Turul* az összes eddigi labdajátékok felett nagy előnye az, hogy minden időben télen és nyáron szobában és szabadban is gyakorolható s egyedül és csapatokban mindig kellemes testedző szorakozást nyújt.

* **Kriványné után Eremicsné.** Csak a napokban jelentették a lapok, hogy *Krivány Jánosné*, az aradi gyámpénztár hírhedt sikkasztójának elvált felesége, ki tudvalevően épen férje elítélésére való tekintettel vált el attól — a napokban ismét férjhez ment. Most *Nagy Kikinda* volt képviselője, a meggyilkolt *Eremics Pál* özvegyéről jelentenek hasonlót. *Eremicsné*, ki ügyvéd és bankigazgató is volt, a lelketlen nyuzásai által elkészerített *Mladen* testvérek ütötték volt agyon. Esete annak idején kínos feltűnést keltett s a feltűnés elsőrendű szenzációvá fejlődött, mikor a gyilkosság miatt vád alá helyezett két szerb parasztot a szegedi esküdtszék felmentette. Most a szenzációs dolog érdekes fináléjaként azt olvassuk egy temesvári lapban, hogy özvegy *Eremics Pálné* nőül vette *Theodorovics Mihály* ügyvéd és birtokos. *Theodorovics* Kolozsvárt is ismerős ember — mert pár év előtt az itteni egyetemen tette le szigorlatait.

SZINHÁZ

Bianka.

(Vig opere 3 felvonásban.)

— Bemutatták a kolozsvári nemzeti színházban 1905. március 6-án. —

Nagy jelentőségű művészi esemény színhelye volt tegnap este a

kolozsvári nemzeti színház. *Geiger Albert* kolozsvári zenetanár operáját mutatta be a színház. Magával a darabbal, annak keletkezése történetével és szerzőjével egyik korábbi számunk tárcarovatában foglalkoztunk; már akkor láttuk, hogy a darab nem közönséges színpadi termék, láttuk, hogy az feltétlenül dicsőséget fog hozni nemcsak a szerzőre, de arra a színpadra is mely azt bemutatta. A tegnapi előadás azonban minden varakozást fölülmult. *Geiger Albert*, a ki ma 67 éves korában lépett először nagyobb szabású dalművel a közönség elé, kiváló tehetségű, igen jó izlésű zeneszerzőnek bizonyult. Valóban csodálkozunk kell, hogy a *Vergilius* kilenc esztendejét, *Geiger* mesternél 60 évi hallgatás helyettesítette.

Az előadott operának a szövegét mint zenéjét *Geiger* írta. A librettó *Scribe* egyik vigjátéka „*D'Olonne herceg*“ után készült és azt *Versényi György* poétatanár fordította magyarra. Több mondani valónk van a zenéről, melyet egy utolsó székig is zsufozt nézőtér élvezett végig. *Geiger* kiválóan dallamos muzsikát írt, melynek sok igen becses része van. De *Geiger* fő érdeme a rendkívül ügyes, finom hangszerezés. Csodálatos, hogy első színpadi műve ennyi rutinnal, ennyi izléssel van hangszerezve. A ketősök, a karok egyaránt kiváló ügyességgel működnek. A zenekari részek, különösen a nyitány kiváló hatásuak.

*

A darabot a színház igen gondos, jó előadásban mutatta be. A zenekart dilettáns zenészek erősítették meg és *Stephanidesz* karnagy a mi színházunk büszkesége valóságos bravurt produkált velük. Az előadásnak azonban egy másik érdekessége is volt. *Geiger* tanár hálás tanítványai ugyanis, hogy az előadás fényét emeljék, a darabban közreműködtek és mint női kar igen nagy sikert arattak. A közreműködő hölgyek névsora:

Dr. Nagy Lászlóné, Sugár Mariska, Ákoncz Cenike, Bácsenyiszky Rózsika, Bregárd Micike, Lukács Edith, Orbók Iluska, Pap Mariska, Péterfi Alice, Purjesz Olga, Reteghy Margit, Schönberg Helda, Szabó Vaja, Szesák Lulu.

A műkedvelő énekkar közreműködése nemcsak művészi szempontból emelte az előadást értékét, de egy kiválóan érdekes társadalmi eseménynyé is avatta azt. A mikor a fiatal hölgyek megjelentek a színpadon, minden szem feljűk volt szegezve és mindenki élvezte azt az ügyesen leplezett lámpalázat, melylyel a bájós női kar a világot jelentő deszkákra lépett és üde csengő hangon énekelt a tulsufolt nézőtér előtt.

*

Az előadás valósággal diadalünep volt. Ennyi virágot és babért nem igen láttunk az utóbbi időben színpadunkon. Az első felvonás után a szerzőt, ki a közönség za-

jos tapsára nyílt színen megjelent, valamint az összes szereplőket elárasztották virággal és a lelkes tüntetés, mely a kiváló szerzőnek és a közönség kedves zenetanárának szólt, szünni nem akart.

A darab szereplői közül különösen *Tibor Lórit* és *Károlyi Leonát* kell kiemelni, a kik tegnapi legszébb diadalaik egyikét aratták. *Kassai Károlynak* és *Kalmár Józsefnak* is nagy része van a darab sikerében. Az előadást még egyfolytában háromszor megisméltik.

Bianka. *Geiger Albertnek* vigoperája, a *Bianka* ma páratlan számú bérletszünetben másodsor kerül színpadra, a műkedvelő urhölgyek közreműködésével. A bérlok jegyeit ez előadásra, ma kedden d. e. 10 óráig tartja fenn a pénztár.

Az aranypatkó. *Kadelburg* kitünő új vigjátéka lesz a színházi hét második premierje. A rendkívül nagy személyesítő vigjáték próbájában *Megyeri Iga* gató kiváló szerephez jutott. Az *aranypatkó* bemutatkozó előadása szombaton lesz.

Törvénykezés.

§ **Négy liter borért négy heti fogház.** *Szemenyák János* napszámos ez évi január hó 17-én *Kovács Bálint* korcsmáros üzletéből öt palack — összesen négy liter tartalmazó bort lepott. A korcsmáros följelentette a tolvajt, a mire a királyi ügyészség lopás vétsége miatt vádat emelt ellene és ezt a vádat a mai főtárgyaláson is fenttarta. A védő a mellett érvelt, hogy a lopott tárgy élvezeti cikk és ennek forgalmi értéke nem haladja meg a négy koronát. Így hát ebben az esetben a törvény szerint nem lo-pásról, hanem csak tulajdon elleni kihágásról van szó. A törvényszék azonban nem fogadta el a védő érveit és a vádlottat lopás vétségeért elítélte négy heti fogházra, mert a lopásnál nemcsak a bornak, hanem a tartálynak az értéke is figyelembe veendő. A bíróság megállapította, hogy a bornak és az öt tartálynak összes értéke 4 korona 26 fillért tesz ki, a 4 koronát tehát meghaladja, ezért a cselekmény nem tulajdon elleni kihágás, hanem lopás vétsége. Az ítéletben a királyi ügyész megnyugodott, a védő azonban a minősítés ellen a perrendtartás 385. §-ának 1. b) pontja alapján föllebbezést jelentett be.

§ **A részvényes joga.** Érdekes ügyben döntött ma a legfelső bíróság. A budapesti apró és nagyobb hitelszövetkezeteknek ma már oly nagy konkurenciával kell megküzdeniök és a pénzt (az eddigi 40—50 százalék helyett) oly olcsón adni (alig 8 százalék) hogy nem igen tudnak boldogulni és azért valamennyi szövetkezet most azon fáradozik, hogy az alaptőke fölelemelésével valamiképpen részvénytársasággá alakulhasson át. De ennek az igyekezetnek sokkal komolyabb oka is van. Köztudomású, hogy a kormány törvényhozás útján akarja most ezeket a szövetkezeteket megrendszabályozni és ha ez bekövetkezik, akkor a legtöbb kis intézetnek a sorsa már előre meg van pecsételve. Ezért a nagy sietség, a mit a szövetkezeti tagoknak jelentékeny része a saját szempontjából nem igen talált indokoltnak.

Körülbelül két hónappal ezelőtt történt, hogy egyik szövetkezetnél

az igazgatósági és választmányi tagok, akik a részjegyek tulnyomó részével rendelkeznek, rendkívüli közgyűlést hívtak egybe és azon maguk közt elhatározták, hogy részvénytársasággá alakulnak át. Ezt a határozatot a szövetségi tagok közül többen megtámadták. A Kuria az ügyben most szószerint így döntött:

— A szövetségetnek részvénytársasággá való átalakulása, mint a szövetséget és annak tagjai közt létrejött alapszerződés megváltoztatása nem tartozik a közgyűlés hatáskörébe. Ezt a közgyűlésen a jelen volt szövetségi tagok által a közgyűlés hatáskörének tulajdonságával egyhangulag elhatározott átalakulás és ennek folytán a megalakult részvénytársaság által alkotott új alapszabályok azon szövetségi tagokra, a kik a közgyűlésen jelen nem voltak és az ott hozott határozatokhoz, hozzá nem járultak, nem kötelező.

Főszerkesztő: Várad Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.
Kiadó „Napló” hirlapkiadó-vállalat.

NYILTTÉR*)

Értesítés.

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy **vízvezeték, csatornázás és központi fűtés berendezési vállalatunk** irodáját folyó hó 15-én

Jókai-utca 11. sz. alá helyezük át.

— Tisztelettel —
Törs és Ormai.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palackozva és hordóval olesón eladó.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 korona
Negyedévre . . . . . 6 korona
Egy óra . . . . . 2 korona
Egyes szám ára . . . . . 8 fillér
Vidéken . . . . . 10 fillér

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivata: 379.

REGÉNY.

Jgélet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 41

Továbbra is lejtünk Peyrel üzletébe. Egyszer aztán megkérdezte, hogy tetszik a fiatal ember.

— Cérnája nem sokat ér, de ő nagyon udvarias.

— Sokszor voltatok üzletében.

— Elég gyakran, uram.

— Ugy tetszik Helén, boldog volna Peyrel, ha tetszenék neked.

— Erről mit sem tudok.

Clotildra néztem, ki épen úgy csudálkozott apja kijelentésén mint én . . .

Boismarin folytatta:

— A fiatal ember szeretné tudni, hogyan fogadnám, ha megkérne, persze én nem adhattam felvilágosítást.

Soha sem gondoltam még a férjhezmenetelre, hiszen nem olyan siklós a dolog. Meg akartam várni míg Clotild is megnő. És hányszor megígértük egymásnak, hogy egy nap megünneljük férjhez. Meg vártam, hogy mikor jön értem a herceg, az a regényhős a kire minden fiatal leány vár. Peyrel nem hasonlít semmiben sem regényhőshöz.

Boismarin nem beszélt rá teljesen, akaratomra bizta a választást, csak jó tanácsokkal látott el, felhozta, hogy nincs vagyonom, Peyrel pedig jó módu.

Meg akartam kérdezni, hogy Clotildot hozzáadná-e, de még idején eszembe jutott, mily különbség van kettőnk helyzete között.

— Tehát nem akarod elfogadni annak a szegény fiúnak ajánlatát? kérdezte Clotild, mikor egyedül maradtunk.

— Nem, hát te hozzá mennél?

— Nem tudom; nem gondolkodtam felőle. Megadtán téged szeret.

— Lehetséges. De ha mindenkéhez férjhez mennék a ki szeret, úgy ugyancsak meggyűlné a bajom.

Más dátum.

Eleinte semmit sem akartam hallani a dologról, tán csak azért tettem, hogy bosszantsam környezetemet, kik oly jók voltak irántam. De nem értem el célomat, mert Boismarin, nem tudom miért nagyon örült s ajánlotta, hogy álljak akkor a jó Isten szolgálatába s legyek apáca.

Megint meggondolási időt kértem és bizony a szent életre való kilátás elhatározásomat megingatta egy kicsit. Clotild is rábeszélte, egyszer aztán megkérdeztem:

— Ugy-e tudod, hogy nem szeretem Peyrelt, miért tanácsolod hát, hogy hozzá menjek?

— Mert te arra születél, hogy szeressenek, én meg, hogy szeressek.

Másnap megint rábeszélte Boismarin, de látszott rajta, hogy meggyőződése ellen teszi.

„Igy feleltem:

— Igaza lehet, uram. Most már értem, hogy jobb egy jóakaratu tanács, mint egy fiatal leányos szélső után indulni. Tudom, hogy nem vagyok gazdag, tudom menyire szeret Peyrelt, miért okoznék annak a jó embernek ilyen bánatot. Legalább nem leszek tovább is terhükre.

— De már ezt ne mond, hogy terhükre vagy, vetette közbe élénken.

— Tudom, hogy ön milyen jó, de Clotild annyira rábeszélte.

— Clotild?

— Igen, atyám, Peyrel annyira szereti Helént, hogy az egész világ láthatja. Beszélgettünk a dologról s én megmondtam véleményemet.

— Minek avatkozol mások dolgába? Azt hiszem fölösleges ismételnél Helén, hogy azt teheted a mit akarsz. Peyrel jó fiu, becsületes kereskedő, de azt hiszem nem elég komoly és vallásos, hogy férjed legyen.

— Nost már mulattatóbb a dolog és én kezdtem védni Peyrelt.

— Végtére is, már ismerlek eléggé, tudom, hogy nem szeretheted. Különböznél tégy a hogy akarsz. Majd beszéllek Peyrellel.

— Abba is beleegyezett gyámom, hogy bizalmas beszédem legyen Clotild jelenlétében Peyrellel.

— Imádóm nagyon meg volt hatva, arca kipirult. Clotild úgy beszélt vele, mintha anyám lenne. Megkérdezte tőle, hogy milyen biztosítékot nyújt boldogságom és jövőmre nézve.

(Folytatjuk)

264—1905. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróságnak 1904. évi S. p. I. 1437/4 számú végzése következtében dr. Óvári Elemér ügyvéd által képviselt id. Szabó Domokos javára Décei Ferenc ellen 75 kor. s jár. erejéig 1905. jan. 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1091 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 1905. évi VII. 86/2 számú végzése folytán 75 korona tőkekövetelés ennek 1904. évi nov. 25. napjától járó 5 százalékos kamata, és eddig 49 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Kis-utca 60 szám alatt 1905. évi március hó 8-ik napjának délelőtti fél 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1905. évi február hó 21-ik napján.

K. Csona Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamattal mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamattal mellett.

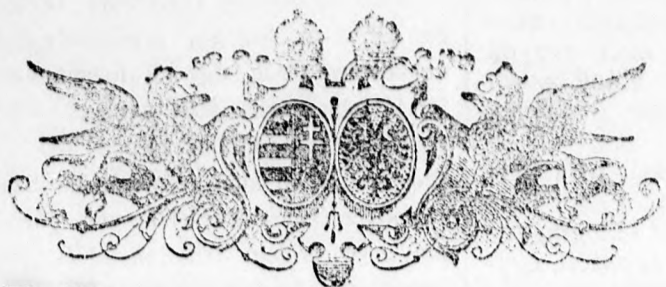
Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek húzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközöli.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye. Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

Alapítva 1845. évben.

cs. és kir.
udvari
szállító.

Neumann M.

férfi- és fiu-ruhák-áruháza

Mátyás király-
tér 14. szám.

Kolozsvár

Mátyás király-
tér 14. szám.

Az áruháznak osztályai:

I. Ruhák méret után	VI. Kész sport ruhák, (turista, vadász, lo- vagló, tennis, kerék- pár sth.)
II. Kész férfi-ruhák	VII. Kész turista gal- lérok
III. Kész fiu-ruhák	VIII. Liberia ruhák.
IV. Kész leány-ruhák	
V. Kész felöltők	

Csakis jó minőségű kelmékből, nagy választékban
olcsó, határozott árak.

Fiókraktárak Magyarországon minden nagyobb városában.

Telefon-szám 431.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utcza 5. szám.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalmókat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6-
forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4-5 frt.

Harmonikák, legjobbak, erős, elpusztíthatatlan hangok. Különleges aczéhangú hangversenyharmonikák, saját minták.

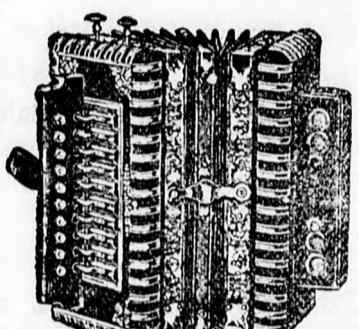
Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, eismert jó minőség, a hadsereg és a legjobbak katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakkerü pontossággal, jutányos árban eszközöltnél.

Kezesség minden egyes hangszereken.

TÁROGATÓ rózsafából, ujezlist billentyűvel és iskolával, 30-40-
forinttól feljebb.

Harmoniumok, világ-hírű legjobbak gyártmány, 65-70-
forinttól feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben!
Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és hérm. küldetik.

AZ

„Erdélyi Általános

Takarék és Hitelszövetkezet“

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót is sajátjából fedezi.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utcza 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos árakon

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

